

10. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

1. Ünite

1. • "Andolsun biz insanoğluna şan, şeref ve nimetler verdik; onları karada ve denizde taşıdık, kendilerine güzel güzel rızıklar verdik ve onları yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık."

(İsrâ suresi, 70. ayet)

• "Allah'ın göklerde ve yerdeki (nice varlık ve imkânları) sizin emrinize verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi?"

(Lokmân suresi, 20. ayet)

Bu ayetlerde vurgulanan ortak husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) Allah'ın insanı sürekli ödüllendirdiği
B) Evrenin, Allah'ın emri ile hareket ettiği
C) Allah'ın insanın fiillerinden haberdar olduğu
D) Her varlığın kendine has bir görevinin olduğu
E) Varlıklar içerisinde insana ayrı bir değer verildiği

2. İnsan var olanlar üzerine düşündüğünde çevresinde bir güzellik, birbirini tamamlayan bir bütünlük ve ahengin oluşturduğu mükemmel bir uyum olduğunu fark edecektir. Allah, işte bu noktada insanın hem kendi yaratılışına bakarak hem de çevresindeki varlıkları gözlemleyerek hakikatleri algılayabileceğini Kur'an'da ısrarla vurgulamaktadır. Bu hakikatlerin belki de ilki, bütün bir âlemin bilinçli bir tasarımın ürünü olduğudur.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılamaz?

A) Gayba ait bilgiler akılla keşfedilebilir.
B) Varlıkları yaratan bir yaratıcı vardır.
C) Varlık anlamsız ve amaçsız yaratılmamıştır.
D) İnsan, varlıklar üzerinde muhakeme yapabilen bir canlıdır.
E) İnsan, görünür âlem üzerinden yaratıcının varlığıyla ilgili çıkarımlarda bulunulabilir.

3. İnsanın, hem kendi yaratılışına bakarak hem de çevresindeki varlıkları gözlemleyerek Allah'ın varlığına ulaşabileceği Kur'an'da vurgulanmaktadır.

Buna göre;

I. bitkilerde gözlemlenen estetik tasarım,
II. doğadaki olayların birbirine bağlı olması,
III. her insanın farklı fiziksel özelliklerde dünyaya gelmesi

durumlarından hangileri metindeki anlatılanlara örnek olabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I. ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

4. • "De ki: Allah doğruyu söylemiştir. Öyle ise, Hanîf olan İbrâhim'in dinine uyunuz. O müşriklerden değildi."

(Âl-i İmrân suresi, 95. ayet)

• "Ey Ehl-i kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında, gerçek olandan başkasını söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesih ancak Allah'ın elçisidir, Allah'ın Meryem'e ulaştırdığı kelimesidir ve ondan bir ruhtur. Şu halde Allah'a ve peygamberlerine iman edin, "üçtür" demeyin, bundan vazgeçin; hakkınızda hayırlı olan budur. Allah ancak bir tek ilâhtır. O, çocuğu olmaktan münezzehtir, göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. Güvenmek ve dayanmak için Allah yeter."

(Nisâ suresi, 171. ayet)

Verilen ayetlerin ortak vurgusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tevhidin zedelenmediği bir inancın olması gerektiği
B) Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olmasının imkânsızlığı
C) Hz. İbrahim ve Hz. İsa'nın peygamber oldukları
D) Hz. Peygamber'den önce de vahyin geldiği
E) Kitap ehlinin inanç konusunda yanıldıkları

5. "Allah gökleri ve yeri hikmetli olarak yarattı, size şekil verdi, şeklinizi güzel yaptı. Dönüş de ancak onadır."

I ("Allah gökleri ve yeri hikmetli olarak yarattı") — II. ("size şekil verdi, şeklinizi güzel yaptı.")

(Teğâbün suresi, 3. ayet)

Bu ayette altı çizili yerlerde Allah'ın güzel isimlerinden sırasıyla hangilerine değinilmiştir?

	I	II
A)	Musavvir	Alîm
B)	Muhyî	Musavvir
C)	Hâlik	Musavvir
D)	Musavvir	Hâlik
E)	Hâlik	Muhyî

6. "O, geceyle gündüzü, ayla güneşi hizmetinize verdi; yıldızlar da onun emrine boyun eğmişlerdir. Bunda aklını kullanan bir topluluk için önemli ibretler vardır. "

(Nahl suresi, 12 ve 13. ayetler)

Verilen ayet Allah'ın varlığının;

I. kozmolojik,
II. ekmel varlık,
III. dinî tecrübe

delillerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

7. Dua, insanın Allah'ın yüceliğini dile getirmesi, isteklerini ona arz etmesi ve onun karşısında acziyetinin farkında olup ondan yardım istemesidir. Kur'an ayetlerinde dua, insandan sürekli istenen bir ibadet olduğundan sadece zor anlarda duaya sığınanlar kınanmaktadır.

Buna göre altı çizili bölümdeki durumu aşağıdaki ayetlerin hangisi desteklemektedir?

A) "Allah'ı bırakıp kendisine ne zarar ne de yarar sağlayabilen şeylere yalvarıp yakarır. Sapkınlığın en uç noktası da işte budur."

(Hac suresi, 12. ayet)

B) "İnsanların başına bir sıkıntı gelince yalnız Rabb'lerine sığınarak ona yalvarırlar; sonra onlara kendi katından bir nimet tattırdığında bakarsın ki bir kısmı kalkıp rablerine ortak koşar."

(Rûm suresi, 33. ayet)

C) "De ki: (Ey insanlar!) 'Kulluğunuz ve niyazınız olmasa Allah size ne diye değer versin!'"

(Furkân suresi, 77. ayet)

D) "(Rabb'imiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz."

(Fâtiha suresi, 5. ayet)

E) "Rabb'iniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, duanızı kabul edeyim."

(Mü'min suresi, 60. ayet)

8. "Kuşkusuz, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün değişmesinde, insanlara fayda veren yüklerle denizde seyreden gemilerde, Allah'ın gökten indirerek onunla ölü haldeki toprağa can verdiği ve orada her çeşit canlının yetişmesini sağladığı yağmurda, rüzgârları ve gökle yer arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirip yönlendirmesinde düşünen bir toplum için (Allah'ın varlığını ve birliğini ispatlayan) birçok deliller vardır."

(Bakara suresi, 164. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Varlıklar insan için yaratılmıştır.
B) Evren canlıların yaşamına uygun yaratılmıştır.
C) İnsan ancak selim aklıyla gerçekleri görüp anlayabilir.
D) Yeryüzündeki düzen Tanrı'nın birliğine işaret etmektedir.
E) İnsan, Allah'ın varlığını hatırlatan kanıtların ortasında yaşamaktadır.

9. "De ki: 'O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir. (Her şey ona muhtaçtır, o, hiçbir şeye muhtaç değildir.) Ondan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir). Hiçbir şey ona denk ve benzer değildir."

(İhlas suresi)

Bu surede Allah'ın;

I. Beka,
II. Tekvin,
III. Vahdaniyet,
IV. Muhâlefetün li'l-havâdis

sıfatlarından hangilerine değinilmektedir?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

10. “Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabb’in hiç bir zaman kullarına zulmedici değildir.”

(Fussilet suresi, 46. ayet)

Bu ayette insanın aşağıdaki özelliklerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) İrade sahibidir.
B) Yapıcı ve üreticidir.
C) İnanabilen bir varlıktır.
D) Adalet duygusu gelişmiştir.
E) Yaşama dair beklentileri vardır.

11. Kur’an-ı Kerim, Allah’ın varlığını ve birliğini bulmada insanların akıl ve duyularına hitap ederek onlara yol gösterir.

Bu metindeki duruma aşağıdaki ayetlerden hangisi örnek olarak gösterilemez?

A) “Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık olarak hayra sarfedenler için Rabb’leri nezdinde ecirleri vardır; onlar için ne korku olacak ne de üzüleceklerdir.”

(Bakara suresi, 274. ayet)

B) “Yeryüzünü sizin için bir beşik yapan, onda size yollar açan ve gökten su indiren odur. Onunla her çeşitten çift çift bitkiler çıkardık.”

(Tâhâ suresi, 53. ayet)

C) “Göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bakmazlar mı?”

(Gâşiye suresi, 18-20. ayetler)

D) “Kendisinde müthiş bir güç ve insanlar için birçok faydalar bulunan demiri indirdik.”

(Hadîd suresi, 25. ayet)

E) “Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık.”

(Kamer suresi, 49. ayet)

12. Cressy Morrison, Tanrı’nın varlığını ispat ile ilgili, “Yeryüzünde yaşam, şüphesiz ki birçok temel koşula bağlıdır. Bu koşulların herhangi bir yerde, herhangi bir zaman süreci içinde ve sadece rastlantı sonucu olarak birbirine önemli bağlarla bağlı bulunmaları, matematiksel olarak imkânsızdır. Öyleyse doğada, gerçek yönetici bir kuvvet vardır. Bunu da doğru olarak kabul edersek; evrende belirli bir hedef ve amacın varlığına tanık oluruz.” demiştir.

Bu parçada aşağıdaki delillerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Ekmel varlık delili
B) Dini tecrübe delili
C) Kozmolojik delil
D) Ontolojik delil
E) Ahlak delili

13. I. “Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır. Azamet ve ikram sahibi Rabb’inin zâtı ise bâki kalacaktır.”
(Rahmân suresi, 26 ve 27. ayetler)

II. “Ayetlerimiz konusunda gerçekten sapanlar bizden gizlenemezler. …İstediğinizi yapın! O, yaptıklarınızı kuşkusuz görmektedir.”
(Fussilet suresi, 40. ayet)

III. “Peki, ilk baştan yaratan, sonra yaratmayı (durmaksızın) tekrar eden kim? Size hem gökten hem yerden rızık veren kim? Allah’tan başka bir tanrı mı? De ki: ‘Eğer doğru söylüyorsanız kesin delilinizi getirin bakalım!”
(Neml suresi, 64. ayet)

Numaralanmış ayetler aşağıdaki Allah’ın sıfatlarından hangileri ile ilgilidir?

	I	II	III
A)	Beka	Basar	Semi
B)	Hayat	Basar	Tekvin
C)	Kıdem	Semi	Kelam
D)	Beka	Basar	Tekvin
E)	Hayat	İlim	Semi

14. “Müminler o kimselerdir ki, Allah’ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğunda bu onların imanlarını artırır. Onlar yalnızca Rabb’lerine güvenirler.”
(Enfâl suresi, 2. ayet)

“Şu üç özellik kimde bulunursa o kimse imanın tadını alır: Allah ve Resul’ünü her şeyden çok sevmek, bir kimseyi yalnızca Allah rızası için sevmek, Allah kendisini kurtardıktan sonra tekrar inkârcılığa dönmekten, ateşe atılmaktan kaçındığı gibi kaçınmak.”
(Hadis-i şerif)

Bu ayet ve hadisten iman ile ilgili çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Allah’a saygı ve içten bağlı olmaktır.
B) Ahireti kazanmanın temel şartıdır.
C) Dil ile ikrar kalp ile tasdiktir.
D) Bilgiye ve kanıta dayalıdır.
E) Amel ile desteklenmelidir.

15. Tanrı’nın varlığını kabul etmekle birlikte dinleri reddeden felsefi ekole deizm adı verilmektedir. Bu düşünce Orta Çağ Hristiyanlığında kilisenin insanlar üzerindeki baskıcı tutumu sonucu oluşan sorunların ve Batı medeniyetine has tarihî şartların etkisiyle yaygınlaşmıştır. Tanrı inancının insan ve toplum yaşamına etkisini reddeden deizmin aksine İslam dini öğütleriyle Allah, âlem ve insan münasebetlerinin koparılmamasını tavsiye etmiştir.

Bu metne göre deizm hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yanlış din anlayışlarına bir tepki olarak kendini göstermiştir.
B) Peygamberlik müessesesi reddedilmektedir.
C) Müslüman coğrafyada geniş etkileri olmuştur.
D) İslam’ın temel prensipleriyle çelişmektedir.
E) Pasif bir tanrı anlayışını savunmaktadır.

16. İnsan zihni “mükemmel varlık” düşüncesi taşır. Bu düşünce insanın kendi ürettiği bir şey değildir ve olamaz. İnsan zihninin bu düşünceyi taşıması diğer düşüncelerine benzemez. Böyle mükemmel bir varlığın, insanın zihninin dışında da mutlaka olması gerekir. Mükemmel varlık sadece zihinde olursa, yani zihnin dışında bir gerçekliği bulunmazsa mükemmel olamaz. Bu durumda “mükemmel varlık” düşüncesi Tanrı’nın insan zihnine koyduğu bir düşüncedir. O halde mükemmel varlık vardır.

Bu metinde Tanrı’nın varlığını ispat için kullanılan delil aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gaye ve nizam delili
B) Dinî tecrübe delili
C) Ekmel varlık delili
D) Temanu delili
E) Ahlak delili

17. Allah’ın, akıl ve duyularla bilinip bilinemeyeceği konusu düşünürlerce öteden beri tartışılmıştır. Burada insanın karşısına “Acaba insanın bilme kapasitesi mutlak ve sonsuzu bilmeye güç yetirebilir mi?” sorusu çıkar. Bu konuda genel kanı ‘bilinme’nin bir tür sınırlandırma anlamı taşımasından dolayı, varlığı sonsuz olan Allah’ın insan tarafından tüm yönleriyle bilinemeyeceğidir. Bu anlamda Allah’ı bilmek, akıl ve duyuları kullanarak elde edilen doğru bilgi üzerine oturtulmuş, bilimsel gerçekliklere dayalı sonuçlar üzerine inşa edilmiş bir inançla mümkün olabilir.

Bu metindeki düşünce ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bir şey ya tümüyle bilinir ya da hiç bilinemez.
B) İnsan bilgisi, bir şeyin var olup olmadığının ölçüsüdür.
C) Bir konudaki bilgi yetersizliği inanmaya engel bir durumdur.
D) İlahi varlığın bilgisine ulaşmak o alanda uzmanlaşmakla mümkündür.
E) Tanrı’nın var olduğuna inanmak nasıl bir varlık olduğunu bilmeyi gerektirmez.

18. Sokrates: “Erdem bilgidir. İnsanı kötülüğe sürükleyen bilgisizliğidir. Kimse bilerek kötülük yapmaz. Kişinin bilerek kötülük yapması onun iyi konusundaki bilgisizliğini gösterir. O halde bir kimsenin kötü olduğunu bildiği bir şeyi isteyerek yapması insanın doğasına aykırıdır.”

Bu metin Tanrı’nın varlığını ispat için kullanılan aşağıdaki delillerden hangisini çağrıştırmaktadır?

A) Gaye ve nizam delili
B) Dinî tecrübe delili
C) Ekmel varlık delili
D) Temanu delili
E) Ahlak delili

19. • “İnsana kötü ve iyi olma kabiliyetlerini verene andolsun ki! Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir.”

(Şems suresi, 8 ve 9. ayetler)

• “O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır.”

(Mülk suresi, 2. ayet)

Verilen ayetlerden insan ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisine doğrudan ulaşılamaz?

A) İrade sahibi olduğuna
B) Sorumluluk yüklendiğine
C) Davranışlarının karşılığını göreceğine
D) Akleden bir varlık olduğuna
E) Sonlu bir varlık olduğuna

20. İnsanın Allah ile doğru bir iletişim kurmasının başlıca yolları: Dua, ibadet, tövbe ve Kur’an okumaktır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisinde diğerlerinden farklı bir iletişim yoluna değinilmiştir?

A) “Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz.”

(Bakara suresi, 183. ayet)

B) “Sizin dostunuz ancak Allah’tır, Resul’üdür ve Allah’ın emirlerine boyun eğerek namazı kılan, zekâtı veren müminlerdir.”

(Mâide suresi, 55. ayet)

C) “… Yolculuğuna gücü yetenlerin haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır...”

(Âl-i İmrân suresi, 97. ayet)

D) “Bu sebeple akşam vaktine eriştiğinizde ve sabah kalktığınızda Allah’ı tesbih edin.”

(Rûm suresi, 17. ayet)

E) “De ki: (Ey insanlar!) ‘Yakarışınız olmasa Allah size ne diye değer versin!’”

(Furkân suresi, 77. ayet)

21. (I) Onlara ısınıp kaynaşasınız diye size kendi türünüzden eşler yaratıp aranıza sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesi de onun kanıtlarındandır. Doğrusu bunda iyi düşünen kimseler için dersler vardır. (II) Onun kanıtlarından biri de, gökleri ve yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olmasıdır. Kuşkusuz bunda bilenler için ibretler vardır. (III) Gece ve gündüz uyuyabilmeniz ve Allah’ın lütfundan nasibinizi aramaya çalışmanız da onun kanıtlarındandır. Bunda, dinleyen kimseler için elbette dersler vardır. (IV) Yine onun kanıtlarındandır ki, korku ve ümit vermek üzere size şimşeği gösteriyor, gökten su indirip ölümünün ardından yeryüzünü onunla canlandırıyor. Gerçekten bunda, aklını kullanan kimseler için ibretler vardır. (V) Göğün ve yerin Allah’ın buyruğu ile düzen içinde durması da onun kanıtlarındandır. Sonunda o, sizi (bulunduğunuz) yerden bir çağırdı mı hemen çıkıverirsiniz.

(Rûm suresi: 21-25. ayetler)

Verilen ayetlerden hangisi Tekvin sıfatı ile doğrudan ilişkilendirilemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

22. İnsan küçük yaşlardan itibaren kendini ve çevresini keşfetme, varlık ve olayları anlama çabasına girer. Özellikle de varlık ve olaylar arasındaki sebep-sonuç zincirini bilmek ister. Kendisinin de içinde yer aldığı evrenin varlığını temel bir sebebe bağlamak ister. Hz. İbrahim örneğinde olduğu gibi bu sebebi, kendileri de birer sonuç olan yaratılmış nesnelerde, maddede veya tabiatta değil yüce bir varlıkta, varlığının başlangıcı olmayan nedensiz bir nedende bulur. Bu varlık da ilahi dinler vasıtasıyla bizlere bildirilen Allah'tır.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Allah insan ilişkisi
B) İnsanın anlam arayışı
C) İnanan varlık olarak insan
D) İlahi dinlerin tanrı tasavvuru
E) Doğa karşısında insanın acziyeti

23. Ali : Hangi zamanlarda dua edersin?
Hasan : Korktuğumda, hastalandığımda, sınava girmeden önce…
Ali : - - - -
Hasan : Evet. Haklısın.

Bu diyaloğun doğru bir şekilde tamamlanabilmesi için boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Duadan önce tövbe ve istiğfar edilmelidir. Günah işleyen, haramlardan uzak durmayan bir kulun duası kabul edilmeye layık değildir.
B) Dua ederken zaman seçimine de dikkat etmelisin. Çünkü duanın özel vakitlerde yapılması, duanın kabul edilmesini sağlar.
C) Allah'a kabul edileceğine gerçekten inanarak dua et, umursamaz bir kalp ile yapılan dualar kabul edilmez.
D) Dua yalnızca Allah'a yapılır. Onun dışında hiçbir varlık dua edilmeye değer değildir.
E) Sıkıntılı ve zor zamanlarda değil, her şart ve durumda dua etmelisin.

24. "Şu da bilinmeli ki, ben tövbe edip yürekten inanan ve iyi işler yapan, sonra da doğru yolda sebat eden kimselere karşı çok bağışlayıcıyım."

(Tâhâ suresi, 82. ayet)

Ayette altı çizili yerde tövbenin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Pişmanlıktır.
B) Yenilenmektir.
C) Kararlı olmaktır.
D) Allah'a yönelmektir.
E) Hatanın farkına varmaktır.

25. • “Allah asla çocuk edinmemiştir. Onunla beraber başka bir tanrı da yoktur; aksi takdirde her tanrı kendi yarattıklarını alıp bir tarafa çekilir ve mutlaka o tanrılardan biri diğerine baskın gelmeye çalışırdı. Doğrusu Allah o müşriklerin yakıştırdıkları şeylerden uzaktır.”

(Mü’minûn suresi, 91. ayet)

• “Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka tanrılar bulunsaydı kesinlikle yerin göğün düzeni bozulurdu. Demek ki arşın Rabb’i olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan uzaktır.”

(Enbiyâ suresi, 22. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayetlerden ulaşılabilecek bir husus değildir?

A) Çok tanrıcı anlayışların tutarsızlığı
B) Allah’tan başka ilahların reddedilmesi gerektiği
C) İnsanların çoğunun yaratıcının varlığını inkâr ettiği
D) İnsana ait özelliklerin Allah’a isnat edilemeyeceği
E) Âlemdeki düzenin tek tanrının varlığını gerektirdiği